

ЛЯ ГВАРДІЯ ВИБРАНИЙ ВТРЕТЄ ПОСАДНИКОМ М. НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК. — В місті вибрано посадником третім на-воротом дотеперішнього мейора Ф. Г. Ля Гвардію. Поперед-німи разами Ля Гвардія побивав своїх противників вели-чезною перевагою, та в останніх виборах він мав лиш 133,841 голосів більше ніж його демократичний противник, адвокат Вільям О'Дваер. Ля Гвардія дістав 1,187,978, а О'Дваер 1,050,397 голосів. З Ля Гвардією перевибрано наново також мій-ського контролера Менфолдрика та голову Міської Ради Ньюболла Мориса. Президентами поодиноких дільниць були вибрані: Джеймс Л. Лайонс в Бронксі, вибраний наново, Дж. Кешмор в Брукліні, Дж. А. Палма в Річмонді (перевибраний), Едвард Дж. Нейтан в Мангетані і Джеймс Біюк в Квінсі.

ТОРПЕДУВАННЯ НОВОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ТАНКЕРА

ВАШІНГТОН. — Департамент маринарки повідомив, що при берегах Ісландії торпедовано американський танкер „Салінас“. При тому не було ніяких жертв в людях. Ушко-джений корабель зумів начеа приплисти до пристані в Ісландії. Комендант корабля заявив, що „Салінас“ торпедовано без найменшої перестороги. Коли три інші американські ни-щівники як „Гріп“, „Карні“ та „Рюбен Джеймс“ були на стежі, отже могли бути вмішані в якусь перепалку з німець-кими субмаринами, „Салінас“, крім двох гармат, не мав біль-шого озброєння, отже й не міг атакувати німецькі субмарини.

КРИТИКУЮТЬ ФІНСЬКУ ПОЛІТИКУ УРЯДУ

ВАШІНГТОН. — Сенатські противники заграничної по-літики президента виступили проти останньої заяви секре-таря стейту Гола, в якій він домагався, щоб Фінляндія пере-стала з Росією воювати. Сенатор Кларк, демократ з Міссу-рі, назвав цю заяву „травестією“, а сенатор Тефт, республіканець з Огайо, заявив, що ця заява „ганьбато засоромить“ Америку аже в найближчій будучності. Сенатор Гіл та Лі обороняли президента Рузвельта та його відношення до Фінляндії. Лі твердив, що президент Рузвельт гостро критикував москов-ський напад на Фінляндію, але тепер ситуація змінилася в такий спосіб, що Фінляндія є на перешкоді у висилці амери-канської й англійської допомоги для Советського Союзу.

ГУВЕР ОБОРОНЯЄ СТАНОВИЩЕ ФІНЛЯНДІЇ

НЮ ЙОРК. — Бувший президент Америки Герберт Гу-вер випустив спеціальну заяву, в якій ствердив, що теперіш-ня політика уряду відносно Фінляндії „згубила всякий сенс людських і моральних пропорцій“. Він твердив, що це не чувана річ, щоб американський уряд натискав на демократич-ну Фінляндію в імені комуністичної Росії в справі замирення. Бо Фінляндія, говорив Гувер, є неначе витвором Америки. Її президент В. Вилсона живе в серці кожного фіна. Крім того, твердив він, якщо навіть Фінляндія пішла в Советську Карелію, то й ця територія етнографічно належить Фінлян-дії та є заселена фінами. Як відомо, Г. Гувер є рішучим про-тивником американської допомоги Советському Союзу.

ЧІЛЕ ПРОТИ „БРУТАЛЬНОСТЕЙ ВІЙНИ“

САНТІАГО (Чіле, Полуднева Америка). — Чілійський у-ряд запросив уряд інших полуднево-американських держав, щоб спільно вплинули на „злагіднення курсу теперішньої війни, головню у відношенні до трактування цивільних, во-єнних полонених та закладників“. В заяві говориться, що ма-сові екзекуції закладників „противляться елементарним прин-ципам справедливості та людськості“. Загадуються, що на-магання чілійського уряду є інспіровані Папою. З Ватикану повідомляють, що дальші розстріли французьких закладни-ків здержали німці на інтервенцію Папської Столиці.

ВШАНУВАЛИ АНГЛІЙСЬКОГО ПОЕТА МЕЙСФІЛДА

ІОНКЕРС (Н. Я.). — Робітники підприємства „Алек-сандр Сміт-енд Сонс Карпет Компані“ закупили один амбу-лянс з призначенням для Англії в честь визначного англій-ського поета Джана Мейсфілда. Згаданий поет, який тепер є поетом-лявратом Англії, працював колись в згаданій ком-панії як звичайний робітник.

СПОКІЙ АНГЛІЙСЬКОГО АМБАСАДОРА

ДІТРОЙТ, (Міш.). — Група жінок, що противляться вступленню Америки в європейську війну, обкидали англій-ського амбасадора, лорда Геліфкса, помідорами й яйцями, коли він оглядав фабрики зброї в Дітройті. Одно яйце по-цілило амбасадора в око. Одначе амбасадор був у веселому настрою й коли група детективів хотіла швидко забрати йо-го до самоходу, він сказав: „Не спішіть, хлопці. Хай по-бавляться люди за свої гроші“.

АМЕРИКАНЦІ МУСЯТЬ ДОВШЕ ПРАЦЮВАТИ — КАЖЕ ПРЕЗИДЕНТ

ПУКІПГІ (Н. Я.). — Президент Рузвельт перестерігає а-мериканський нарід, що йому прийде довше працювати та щадити всі матеріали, потрібні для оборони, щоб можна „вдержати американський спосіб життя перед знищенням з боку поганства, яке заводять диктатори світа“.

АМЕРИКАНСЬКІ ІТАЛІЙЦІ ОСУДЖУЮТЬ МАСОВІ РОЗСТРИЛИ В ГРЕЦІЇ ТА ЮГОСЛАВІЇ

Граф Карло Сфорца, б. італійський міністер заграничних справ, а тепер емігрант в Америці, вислав спеціальний листа до президента Рузвельта та до голов інших американ-ських держав, в якому в імені 300,000 італійців, що живуть на західній півкулі, запроте-стував проти масових екзекуцій, яких доконують італійські фашисти в Греції та Югославії. Італійська організація ім. Машіного, що зветься „Італія Лібре“ та яка уповажила Сфорцу діти в імені, заявила, що всі італійські організації обурені до краю тими надлюдськими страхотами, що діються на Балкані. В листі стверджено, що італійський нарід є рішучо про-ти німецького панування та противиться з такою силою, як це він робив підчас італійського національного „рісорджіменто“ (відродження). Сфорца пише, що він має документи на це, що італійські старшини та воїни неродо виконують прикази Мусоліні. Він твердить, що зробить все, що в його силі, щоб змити цю пляму з італійського народу, яка паде за роз-стріли в Греції та Югославії.

НІМЕЦЬКИЙ НАРІД АПАТИЧНИЙ ТА ЗРЕЗИГНОВАНИЙ — ТВЕРДИТЬ МІСІОНАР

Данський місіонар о. Дж. Е. Ваструб, який прибув до Нью Йорку з Лізбона, заявив, що він заважав у Німеччині, що німецький нарід є дуже апатичний та зрезигнований. Він бачив, що німці не дуже то ентузіастично стрічають Гітлера ані не одлескують його героїч-ної армії, коли її показують по кінах. Навіть „Гайль Гітлер“ осталося сухим та механічним, каже о. Ваструб.

НІМЕЦЬКА ПРОПАГАНДА ЗВЕРТАЄТЬСЯ ПРОТИ САМИХ НІМЦІВ — КАЖЕ ТАБОРДА

Д-р Равль Таборда, член аргентинського парламенту та голова комітету для розсліду-ня аргентинської діяльності, заявив в інтерв'ю в готелі Валдорф-Асторія в Нью Йорку, що німецька пропаганда в Аргентині звертається проти самих німців. 99% аргентинського наро-ду, твердив Таборда, є за те, щоб в Аргентині закрити всі німецькі організації та припинити німецьку пропагандивну роботу. Таборда говорив, що німці добре зорганізовані, та що їх центр є в Буенос Айрес, та проти їхньої пропаганди спільно працюють Аргентина, Бразилія, Уругвай і Болівія. Тому вірять, що німецькі затії нічого не-вдють народам західної півкулі.

НІМЦІ НА КРИМІ ЗБЛИЖАЮТЬСЯ ДО КЕРЧУ

Німецькі звідомлення подають, що на Кримі їхні війська поспішно переслідують со-ветські уступаючі війська і вже на східній межі Криму взяли важне місто Теодозію, поло-жене недалеко Керчу. Інше крило німецької армії вже підходить до Севастополя. Але самі німці говорять, що заки вони цілком розіб'ють советську армію на Кримі, їм прийде ще звести добру битву. Відносно центрального фронту, німці далі заховують цілковиту мовчан-ку. Але в неурядових німецьких колах говорять, що загальна офензива на Москву вже роз-почалась, та покищо нема виразних вислідів цієї офензиви.

СОВЕТСЬКІ ЗВІДОМЛЕННЯ ГОДЯТЬСЯ З НІМЕЦЬКИМИ

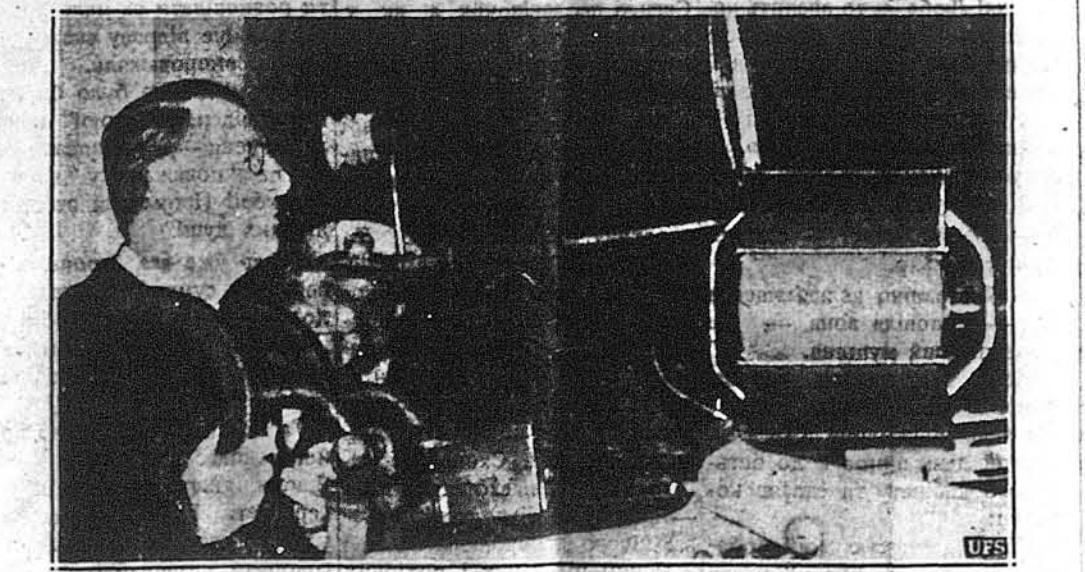
Советські звідомлення, дивним збігом обставин, досить погоджуються в цих днях з німецькими звідомленнями. Совети кажуть, що їх положення на Кримі дуже поважне, війська відступають, але головний опір вони поставлять в горах Яйлаха. На центральнім фронті, го-ворять советські звідомлення, вже третій день відбувається величезна німецька офензива. Але та офензива не принесла німцям ніякої користі, крім величезних втрат. Бо ведуться ко-ло Калініна, Малоярославця, Волоколамська, Можайська і Серпухова. Німецька офензива ко-ло Москви, кажуть советські звідомлення, застрягає в болота перемішані зо снігом. Коло Ростова, кажуть советські звідомлення, німці в однім місці зробили малий пролом.

БОМБАРДУВАННЯ БРИТІЙСЬКОЇ ПОВІТРЯНОЇ ФЛОТИ

Бритійські летуни масовими формациями знов бомбардували стратегічні точки німців, положені вздовж побережжя Франції. Зокрема вони присячували увагу місцям в околицях Шербурга. Вслід за тим вони позапалювали багато складів газоліни, амуніції, та інших воєн-них матеріалів, як також понищили різні військові забудовання. В Африці, в Тріполісі, бри-тійські летуни бомбардували річні порти, а також летунські майдани, знищивши на землі 12 італійських літаків.

ФІНЦІ ВЗЯЛИ ОСТРОВ КОЙВІСТО

Фінські воєнні сили здобули від Советів остров Койвісто, який то остров забрали Со-вети від Фінляндії півтора року тому. В советських руках залишається ще остров Ганго, що колись також належав до Фінляндії. На тім острові є сильна советська морська база.

ЧИ БУДУТЬ УЖИВАТИ? — Секретар воєнної флотії Накс оглядає в арсеналі воєнної флотії в Сентерлайні, Мішиген, перший протилетний машинний кріс, який там виробляється.

Цього роду машинні кріси можуть бути вживані також для озброєння торго-вельних кораблів, та, як звісно, на це не дозволяє ще тепер обов'язуючий закон про неутральність. Доперва, якби конгрес цей закон змінив, вільно буде це робити.

ЯПОНІЯ СТАВИТЬ АМЕРИЦІ СВОЇ ДОМАГАННЯ І ГРОЗИТЬ КОНФЛІКТОМ

ТОКІО. — Японська преса старається просьбою і грозбою вмотити Америку, щоб та цілковито змі-нила своє відношення до Японії, інакше грозить ви-бух війни між тими двома країнами. Напівурядова га-зета „Таймс Адвертайзер“ в Токіо подала домаган-ня супроти Америки, на яких можна булоб зискати тривалий мир з Америкою. Ті домагання такі: Всяка поміч Америки китайському маршалови Чян Кай Ше-кови, що веде війну з Японією, мусить бути припи-нена. Америка мусить натиснути на Кай Шека, щоб той заключив мир з Японією. Мілітарне й економіч-не окруження Японії з боку Америки мусить припи-нитись. Америка мусить признати, що в сферу впли-вів Японії мусять увійти такі краї: Манчжоу, Китай, Індонезія, Тайланд і Нідерландські Індії. Манчжоу мусить бути признане окремою державою. Заборо-жені японські і китайські фонди в Америці мусять бути цілковито увільнені. Америка мусить знов на-в'язати торговельні зносини з Японією. — Коли це не буде виконане, погрожують японські газети, то вій-на між Америкою і Японією неминуха.

БРИТІЙЦІ СХОПИЛИ НА МОРІ ФРАНЦУЗЬКИЙ КОНВОЙ

ЛОНДОН. — Бритійські воєнні кораблі схопили на широкім морі французький конвой, зложений з шістьох наладованих різними контрабандними про-дуктами кораблів. Ті продукти, говорять британські власті, везли французькі кораблі для Німеччини. Коли британські кораблі їх спинили, французькі мо-ряки пробували три свої кораблі підпалити. Але це їм не вдалось і їх рейс британці вважали за перемогу. Ті ко-раблі були хороніш одним боєвим кораблем. Шо з ним зробили британці — невідомо.

ВІШІ. — Французький уряд у Віші заперечив, на-чеб ті кораблі везли контрабандні продукти і вслід за тим він вніс свій протест. Напруження між фран-цузьким урядом в Віші і Британією існує далі. Фран-цузькі власті арештували декілька британців, серед них сина британського міністра кольоній, Еймери.

НІМЦІ ЛАЮТЬ АМЕРИКУ ЗА ОСТОРОГУ ФІНЛЯНДІЇ

БЕРЛІН. — Німецькі газети розпутали лайливу кампанію на адресу Америки за те, що та пересте-регала Фінляндію, аби остання припинила війну з Со-ветами, інакше втратить приязнь Америки. Цю остро-ругу німецькі газети таврують „нахабством“, та ка-жуть, що вона могла вийти лише з „жидівського гет-та в Вашингтоні“.

ШВЕЦІЯ ПО СТОРОНІ ФІНЛЯНДІЇ

СТОКГОЛЬМ. — Загальна шведська одінія сто-їть по стороні Фінляндії в її війні з Советами. Пере-сторуга Америки не викликала доброго вражіння в Швеції. Швецька нація є такого переконання, що півтора року тому Совети в злочинний спосіб за-атакували малу Фінляндію і відобрали від неї дуже важні території. Тепер Фінляндія з морального і вся-кого іншого боку зовсім оправдана, коли користає з нагоди і відбирає вкрадене. Швецька нація радіє, коли бачить Фінляндію забезпеченою, бо за плечима Фінляндії і її не грозить небезпека з боку Советів.

ПОЛОНЕНІ МОРЯКИ З СУБМАРИН

ЛОНДОН. — Бритійське міністерство флотії по-дало до відома, що від вибуху війни британським си-лам вдалось взяти живими в полон 1,276 моряків з субмарин. В тім числі є 467 італійців. Беручи під увагу це, що моряка з субмарини можна взяти лише тоді, коли субмарина розбита, далі це, що звичайно беруть в полон малу частину з залого ушкодженої субмарини, бо решта гине, вкінці це, що на одну суб-марину припадає по 40—60 моряків, то можна при-пускати, що число затоплених британськими субмарин держав „осі“ дуже велике. Бритійські власті не хо-чуть подавати числа затоплених субмарин, бо ка-жуть, що загадочність в тій справі викликає мораль-не пригноблення серед противників. „Водночас бри-тійська адміраліція повідомляє, що німці на морі поносять величезні втрати в боротьбі за Атлантику. Та боротьба для британців відбувається дуже успішно.“

ФРАНЦІЯ ПІДДЕРЖУВАТИМЕ ЦЕРКОВНІ ШКОЛИ

ВІШІ. — Теперішній французький уряд у Віші постуває цілковито противно від колишнього пе-редвоєнного французького уряду і признає вартість церкви та релігійного життя для політичної сили на-ції. Вслід за тим він рішив фінансово давати річні підмоги для церковних шкіл, аби в них діти могли побирати релігійну й іншу науку.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Малі Держави в Клопоті

На конференції Міжнародної Робітничої Організації, що відбувалася цими днями в Колумбійському університеті в Нью Йорку, оповіщено, що делегати Польщі, Чехословаччини, Югославії й Греції видали спільну заяву про створення блоку цих чотирьох держав, що має служити основою для створення після війни великої конфедерації народів від Балтики по Єгейське море.

З того, що блок називає свій твір конфедерацією держав, виходить, що кожна з держав блоку мала би заховати свою повну державну незалежність, а вела би з іншими лише виразно означені спільні справи, при чому кожній державі прислугувало би теж право відступити від конфедерації, (якого то права не признається при союзи держав, що називається федерацією держав, якою наприклад є Злучені Держави).

Речники блоку кажуть, що цілком союзу є створити блок держав на сто мільйонів мешканців. Щоб довести союз до такої величини, блок задумує притягнути до нього ще й Мадяріщину, Румунію й Болгарію.

Очевидно їх буде можна притягнути доперва по розбитті Німеччини. З цього виходить, що союз звертається проти Німеччини, що зрештою ініціатори союзу виразно признають. Не признають вони одначе, що вони, принаймні деякі з них, мають теж на задній думці охорону перед великою Росією, що своєю величиною теж представляє жерело небезпек для малих держав центральної й південної Європи.

Отже основним мотивом для цього плану конфедерації держав є страх дрібних держав за свою незалежність. Що цей страх зовсім зрозумілий, знаємо з незавидної долі дрібних держав у нинішній Європі, таких як: Чехословаччина, Польщі, Бельгії, Голландії, Люксембургу, Югославії, Литви, Фінляндії.

Чи одначе план конфедерації держав від Балтики по Єгейське море є зарадою на цей клопіт, це вже інша справа. Нині про це ще важко говорити, коли план ще не викінчений, коли намічені ініціаторами держави ще всі не є притягнені. Нині навіть можна сумніватися, чи це їм удасться, бо Мадяріщина й Румунія, і Мадяріщина й Чехословаччина, і Болгарія та Югославія мають стільки суперечних інтересів, що ледво чи вони зможуть бути в якійнебудь тіснішій державній спілці.

Навіть як приступлять, то цілком не буде мати справності через внутрішні тертя, бо державами, що мають складати конференцію, мали би бути старі держави, а вони, як показала давня й недавня історія, є пережитками давніх імперіалістичних навичок, а не модерного розуміння культурного післаництва держави. Мало що не кожна з тих держав є штучним зліпком народів, що не хочуть до нїї належати. Як-що такий союз мав би бути справний, він мусів би бути союзом вільних, однодумних національних держав.

Василь Фіодоров.

Моїх Вісім Наречених

(1)

Коли маю бути щирий, мусіть признатися, що гін до оснування родини виявився в мене вже в найранішій молодості. Уже в середній школі з'явився в мене спроба вирватися з парубоцького стану, та... то була даремна спроба. Сталося воно, як я зі школи відправляв Зою Перепіткіну, ніжну, гарну дівчину.

— Зой! — озвався я, схопивши її за руку — буде моєю жінкою!

На другий день поклав мене батько до своєї кімнати. Потім поклав мою голову між коліна та відрахував дванадцять. У моєї душі була Содома й Гомора, та я видержав, пролив ні слізючки. — Тожбо то мій батько недобрый чоловік — подумав я — він уже женатий, а іншому того не бажає.

По тій пригоді сестри довго прозивали мене „женихом“. Я лише затискав п'ясточки та думав собі в душі: хай я лише

скінчу школу, то всім наперсню признатися, що гін до оснування родини виявився в мене вже в найранішій молодості. Уже в середній школі з'явився в мене спроба вирватися з парубоцького стану, та... то була даремна спроба. Сталося воно, як я зі школи відправляв Зою Перепіткіну, ніжну, гарну дівчину.

Та тим сном судилося не здійснитися. В школі я шоправда остав, та наближався помалу з ріжними поправками до кінця. Та тут пригодилося, що я вдруге став женихом, однак — на жаль — як і першим разом надармо! А як я одного дня вернувся зі школи, я здивувався, що мене не привітали, як звичайно вічно бурмотіла Марфа, лише дома стрі-

Антисемітизм в Україні

Ліуві Адамик у своїй найновішій книжці „Вон-вей пецедж“ погодився закрити українцям, що вони антисеміти. Це не перший того роду закид, звернений проти українців. У такий самий спосіб закидали українцям антисемітизм не раз і поляки, росіяни, а навіть жиди. Крім Адаміка роблять ті закиди нині ще ріжні особи і гурти.

І не перший раз відбиваємо ті закиди. В минулому ми наводили документальні докази, що український народ як цілість, а також його відношення до єврейства, не лиш що не були антисемітами, але навпаки, виявляли супроти жидів стільки виrozumіння, що їх не виявив ні один інший народ на світі. Нигде на світі не було такого, щоб якийсь уряд мав у себе спеціальний міністер для жидівських справ, або щоб мів жидівські написи на своїй державній валюті. А український уряд за часів свого короткого існування так власне поступав.

Та, як на глум долі, саме той уряд чужі чинники, що в засади ворожі для українського визвольного руху, таврували „антисемітизм“. Щобільше, часто самі жиди той уряд у той спосіб таврували і навіть, з незрозумілою ненавистю, зокрема за границю, його поборювали.

На документальні докази українців жиди висували свої „докази“, а саме наводили холодні цифри замордованих на Україні жидів. Ім здавалось, що холодні цифри повинні свідчити краще, ніж формальні, доброзичливі жести з боку українського уряду. Як бачимо, тут заходить непорозуміння, яке міститься в тім, що погроми і масові морди жидів на Україні поповнювали темні невідомі елементи, часто чужі, що з українством не мали нічого спільного, коли доброзичливі жести виявляла явна справжня, легальна українська влада і то устами своїх найвищих представників. За чинки всілякого шумовиння, що з наказу невідомо якої теції виконувало погроми, український народ не може в ніякому разі перебирати відповідальності. Зате український народ має повне право перебирати кредит за вирозуміле до жидів відношення українського повноправного уряду.

Тому саме таким дивним і незрозумілим залишається для нас відношення деяких таких жидівських код, що так завзято стараються переконати світ і українців, що останні є антисеміти. Припустім, що їм вдасться своє доклати і вони переконали світ і українців, що останні є антисеміти. Чи дійсно антисемітизм серед українського народу фактично ніколи не було і нема. „Антисемітизм“ — це в нашому розумінні така іраціональна ненависть до „всього, що жидівське, якої не можна ніяк оправдати холодним розсудком. Як хто ненавидить жидів, тому, що він жид, то його ненависть є антисемітична. Але коли хтось ненавидить іншого чоловіка, жидівського походження, тому, що той нечесно веде якийсь бізнес, тому, що спрягається з іншими соціальними класами чи політичними гуртками, проти той класи, чи гурта, до якого хтось інший належить, або коли просто ненавидить його тому, що той нехарний, то це не є ніякий антисемітизм. За такі речі українці не будуть ненавидіти так само теж і другого українця, селянина, другого селянина. Хіба мало є на тім тлі ненависті, а навіть жорстоких роз-

рахунків серед членів того самого народу?

Щоб розв'язати справу „антисемітизму“ в Україні, треба підходити до неї чесно і отверто. Треба позбутись цілковито давних упереджень. Треба собі сказати, що внаслідок нещасливого збігу обставин жиди прийшли на Україну при підмозі польських панів. Вони в панів виконували дуже важну, хоч дуже невдячну роль „фінансистів“, рятуючи своїми помислами, часто усоружженими для українського населення, панські надірвані маетки. Вони теж від тих панів перебрали ненависть і погорду до українського селянина. Тоді, коли це діялось, український селянин, відплачувався панам-гнобителям і тим жидам, що були з панями, такоюж самою ненавистю, панів і жидів він уважав чужим елементом і вони справді, по своїй ролі тоді такими були. Але ми бачимо, що цілий той психічний процес, що відбувався в жидівських і українських серцях, коли іде про відношення до жидів, мав штучний підклад. Це не була інстинктивна, іраціональна ненависть одної раси до другої, тільки одного соціального і політичного елементу до другого. Вслід за тим ми бачимо тисячі випадків, в яких жиди, зрозумівши душу українського селянина, підходять приязно до нього і від нього відразу зазнають такої самої приязни. Знищивши штучну чужу перегородку, одні і другі себе відразу віднаходять, собі-помагають, з собою кооперують. І саме цей процес треба стимулювати, а не його спиноувати. Обовязком жидів і українців є нищити ті штучні перегородки, що були витворені чужими силами, а не їх далі штучно підтримувати. А кожний, що не хоче признати тих історичних причин, які витворили те штучне провалля між жидами і українцями, свідомо чи несвідомо, те провалля далі копає. Кожний, хто вину за протижидівські виступи за часів Хмельницького звалює виключно на український народ, свідомо чи несвідомо затраскує двері для українсько-жидівського зближення. І копає провалля між тими народами також той, що ігнорує симпатичні для жидів відрухи українського правного уряду, а на перше місце висуває погроми, що тоді мали місце на Україні. Те провалля копають, між іншим, і ті, які навіть кооперативний український рух на західно-українських землях таврували „антисемітизмом“, хоч той рух був нічим іншим, а тільки відруховим рятунком українців пе-

Там, Де Ллється Кров

УКРАЇНСЬКІ МІСТА НА ПІВНІЧ, СХІД І ПІВДЕНЬ ВІД ХАРКОВА.

Занявши Харків, 6. столицю УССР, німецькі війська посунулися на північний схід та заняли містечко Білгород, що лежить 48 миль на північний схід від Харкова. Положене над Донцем, місто має 30,000 мешканців та було колись важним оборонним містом Словобідинні перед татарами. Хоч воно лежить на українській території, а велику більшість населення творять українці, проте більшовицька влада приділила його до курської області, що не належить до УССР. За царського панування був там осідок адміністрації та єпископа. Місто має досить розвинену промисловість. Виробляють вовняні вироби, цемент і інше.

Вовча (по московськи Вовчанськ), лежить 25 миль на південний схід від Білгороду а 46 миль на північний схід від Харкова. Більшовицькі звідомлення подають, що німці наступають в напрямі Волчанська. Це є колишнє повітє містечко харківської губернії, а тепер районова столиця харківської округи. За козацьких часів Вовча була сотенним містом харківського слобідського полка. Назва її походить від ріки Вовчі Води, над якою є положе місто. Місто відоме з торгівлі овочами, шкіряним і хлібом.

В самому місті, на всіх 20,100 мешканців, українці творять 89%, а це більше число їх замешкує цілий вовчанський район.

Куп'янська (по московськи Купянськ) лежить на схід від Харкова над рікою Осколом, що впадає до Донця. Є це старе місто, бо засноване ще в XVII в. як сотенне містечко. На коло 20,000 мешканців українці створюють 88.3%, москалі 10.2%, а жиди 15%. Куп'янська округа має 2 міста, 1,126 сіл, 12 районів. З 426,000 мешканців на українців припадає 83.8%, а москалі 15.8%.

Ізюм є окружним містом на Харківщині, що лежить над

ред польськими економічними кайданами.

Те шумовиння, яке на українських землях безконтрольно поповнювало погроми, ми все таврували і будемо далі таврувати. Але ця наша робота потребує відповідного відгуку з боку жидів. Інакше навіть наше таврування, замість злагоджувати ці українсько-жидівські ріжнці, буде їх поневоли ще більше завогнювати.

Занявши Харків, 6. столицю УССР, німецькі війська посунулися на північний схід та заняли містечко Білгород, що лежить 48 миль на північний схід від Харкова. Положене над Донцем, місто має 30,000 мешканців та було колись важним оборонним містом Словобідинні перед татарами. Хоч воно лежить на українській території, а велику більшість населення творять українці, проте більшовицька влада приділила його до курської області, що не належить до УССР. За царського панування був там осідок адміністрації та єпископа. Місто має досить розвинену промисловість. Виробляють вовняні вироби, цемент і інше.

В самому місті, на всіх 20,100 мешканців, українці творять 89%, а це більше число їх замешкує цілий вовчанський район.

Куп'янська (по московськи Купянськ) лежить на схід від Харкова над рікою Осколом, що впадає до Донця. Є це старе місто, бо засноване ще в XVII в. як сотенне містечко. На коло 20,000 мешканців українці створюють 88.3%, москалі 10.2%, а жиди 15%. Куп'янська округа має 2 міста, 1,126 сіл, 12 районів. З 426,000 мешканців на українців припадає 83.8%, а москалі 15.8%.

Ізюм є окружним містом на Харківщині, що лежить над

ред польськими економічними кайданами.

Те шумовиння, яке на українських землях безконтрольно поповнювало погроми, ми все таврували і будемо далі таврувати. Але ця наша робота потребує відповідного відгуку з боку жидів. Інакше навіть наше таврування, замість злагоджувати ці українсько-жидівські ріжнці, буде їх поневоли ще більше завогнювати.

КАПІТАН ДЕЙВІД КУПЕР, пілот „Америкен Ерлайнс“ що впає на своїм літаком на фармі недалеко Ст. Томас, Онтаріо, й згорів у пожарі. З ним згинули 17 пасажирів й два пілоти.

Рожеві скла — це прикмета молодих, а чорні — старих. Я хочу голими очима дивитися на світ.

Б. Лепкий.

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ЧИТАЮТЬ НЕВИКІНЧЕНУ КНИЖКУ

Появилася недавно повість американського письменника Скота Фіндджералда під наголовком „Де Ласт Тайкун”.

Автор помер перед викінченням книжки, і вона появилася друком невикінчена. І, як можна судити з критик і газетних голосів, вона має широкий попит.

Читаючи про те, як люди читають невикінчену книжку, не мож здержатися від думки: коли в інших людей читають навіть невикінчені книжки, коли в нас уже будуть читати принаймні викінчені?

УРЯД І НАРОД

Католицький єпископ Синсинаті, Огайо, видав пастирський лист, в котрому розглядає питання теперішнього часу, а саме питання допомоги для Советської Росії.

Питання тимбільше розбухало для католиків, бо, як звісно, папа Пій XI видав був енцикліку проти комунізму, кслаймучи його передовсім за атеїзм. Каже єпископ МекНіколс у своїм листі: „І від священиків і від вірних доводиться про замішання в справі російській”. Мовляв, люди наводять слова папської енцикліки з осудом комунізму на доказ, що католики не повинні давати допомоги Росії.

Єпископ МекНіколс наводить слова енцикліки, щоб довести свою думку, що, мовляв, папа Пій XI робив виразно ріжницю між системою соціалізму й російським народом. „Як сильно ми не осуджували би соціалізму й усіх чортівських злочинів, йому приписаних, ми не можемо говорити на основі слів папи Пія XI, що цей єврей і відважний Папа приписав для нас як правило поступовання для нашого краю й для інших країв для всякої майбутньої ситуації, головню для війни й оборони”.

„Ми не повинні забувати, що теплячий і переслідуваний народ Росії позбавлений свободи й заканий у неволю, все ще має певні права”.

У подібний спосіб єпископ підкреслює, що його осуд націстського уряду не відноситься до німецького народу.

МОРАЛЬ І ПОЛІТИКА

У своїй розмові з газетярами архієпископ МекНіколс підчеркнув, що він писав у своїм пастирським листі лише про справу моралі, а зовсім не порушував питання політичного.

Це газетярам видалося на заяву, що його погляд осуду комунізму Пієм XI не можна вважати моральним зарядженням давати поміч Росії на випадок оборонної війни.

Чи не стоїть це становище, однак, у суперечності з пастирським листом Митрополита Шептицького проти комуністів у 1936. році, в котрому писалося: „Хто помагає комуністам в їх роботі, навіть чисто політичний, зраджує церкву”.

ЗАПОВІДЬ РЕВОЛЮЦІЇ

Російська імгрантка Літ Марта Алмедінген дістала літературу нагороду в сумі 5,000 доларів за свою книжку: „Завтра прийде”, в котрій авторка малює російську революцію.

Авторка малює яскраво терпіння самотної дівчини в передодні революції. Ще не було ніяких бунтів, але люди вже чули близький прихід бунту. Сказав авторці один приятель: „Росія це немовби великий деревляний дім, що перегнів у кожному стовпі й дощці, і може кожної хвили завалитися”.

Перший Листопад

Навіть теперішня війна не може притемнити пам'яті світової події, що сталася у Львові першого листопада, 1918. року. Від того часу Галичина перейшла чимало змін, які не сприяли визвольному рухові українців, проте пам'ять цього величного дня підбадьорувала український народ до дальших самостійних змагань і підносила його на дусі.

На початку подія 1-го листопада була суто територіального характеру, будучи подією в національним життю наддністрянської галузі українського народу. Проголошено тоді українську державність на українських західних землях (в Галичині, Буковині і Закарпатті). Однак ця, так сказати, локальна справа мала величезні наслідки. Вона довела три місяці опісля, до проголошення соборності українських земель, до розбудови Української Народної Республіки. І тому свято 1-го листопада введовзі стало всеукраїнським державним святом, незалежним від ріжних українських політичних і релігійних груп, святом, якого не можуть знищити жадні політичні перемени й орієнтації.

Той день стоїть на межі української національної свідомості. З австрійських сервістів, пишуть історики тої доби, з рабів, які все йшли в хвості віденської політики, українці Галичини й Буковини перетворилися в свідомих державників. „Бездіяла й вічне чекання, що хтось, колись, щось зробить, дало місце сильній волі й рішучому чиню. „Тирольці Сходу” стали завзятими стрільцями України. Ці епохальні зміни викликав не розвал Австрії, ні Вилсон, а героїстичний виступ горстки старшин — українців, що сміливо підняли мовто-благотворний прапор Української Держави на ратуші Львова”.

В тім дні повстала слава українська армія, яка зі зброєю в руках, стала в обороні власної державності і віддала себе до послуг Соборній Україні. Український стрілець не хилив прапору. Навіть голодний, хорий на тиф і обдуртий, він не зрадив Великої Ідеї. Впав він однак жертвою в нерівній боротьбі, жертвою обставин, яким тодішні українські провідники, на жаль, не вміли зарадити. Хоч в тім змаганні українська героїська армія не могла вибороти волі, світла пам'ять її чину залишилася для будучих поколінь, зразком і дороговказом. Подія 1-го листопада вказала всім українцям шлях, яким вони мусять прямувати, щоби здобути самостійність.

Святукуючи цей день, не сміємо тільки захоплюватися світими образами минулого. Український народ мусить проаналізувати також хибні сторони, щоби в будучності не повторювати помилок. Бо не лише несприятливі обставини і перевага ворога рішили двадцять літ тому, долю України. І між українцями були причини їх остаточної поразки.

Першою причиною була прірва, що існувала між наддніпрянською і наддністрянською частинами України. Ця прірва ослаблювала боєздатність української армії. Українські провідники, замість напружити всі свої сили, щоби оборонити всі українські землі, пробували рятувати одну територію коштом другої.

Але вина не спадає лише на деяких провідників. Треба винувати за програ на саміх. „Наша м'якотілість, лагідність і лінивість”, лише історик, чимало допомогли ненаситим сусідам. Тому, що ми не були переняті свідомістю нашої вищости перед ворогами, що не почували себе господарями на нашій землі, що не гартували в собі волі до панування. — вороги розшматували нашу батьківщину”. Коли ж навіть український народ мав владу в своїх руках, він не вмів її використати. Бракувало йому завзяття, що збуджує активність, дає розмах і творить, а не руйнує.

В теперішній хвилі Україна переживає нове чистилище. В ній старається запанувати новий ворог, який не допускає до здійснення соборності українських земель. Карпатську Україну він віддав мадярам. Галичину прилучив до польського генерал-убераторства. Буковину і Басарабію дозволив знову взяти румунам, а які простягають свою циганську руку аж до самої Одеси, де вони тепер розпанахилися.

Помимо цієї трагедії однак пам'ять першого листопада підбадьорює нас всіх на дусі і український народ приходить до заклячення, що він своєю державністю не здобуде чужими силами, а своїми власними. Перший листопад 1918. року, збудив в українським народі національну свідомість. Ріжні „лапифікації” і репресії скріпили її. Ця свідомість тепер заглибоко вкорінена в народі, щоби її міг знищити навіть найбільш жорстокий ворог. Якщо в 1918. році, коли його національна свідомість була лиш в зародку, український народ спромігся проголосити себе вільним, тимбільше тепер, коли ця свідомість просякла душу кожного широго українця. Вичікуймо терпеливо відповідної хвилі, а здійсниться мрії героїв першого листопада. — („Канадійський Фармер”).

ЯК Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Годсон, Н. Й. — Братство св. Арх. Михаїла, від. 476. У. Н. Союзу; закупило три примірники „Історії України” М. Грушевського. Секретар П. Марьяк повідомляє, щоб вислати ті три примірники на такі адреси: конгресмен Л. К. Ракефелер у Вашингтоні, Д. А. Р. Поблик Лайббарі в Годсон, Джан Т. Камерлін, суперінтендент шкіл в Годсон.

ВІДЗИВАЮТЬСЯ НА ПОКЛИК У СПРАВІ РЕКОРДУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ

На новий поклик у справі дальших збірок на Рекордування Української Пісні під проводом проф. Олександра Кошиця, зложили по \$10 (за сест з 10 рекордів): Хор Молоді з Брукліна, Український Хор з Нью Йорку, Товариство „Боян” з Перт Амбою, Співацьке Товариство ім. Лисенка в Джерзі Сіті, Товариство „Боян” в Ньюарку, Товариство „Боян” в Ріонкерс, Український Центр в Ньюарку, Микола Новак.

За Комітет Рекордування Української Пісні:

Т. Касків, голова.
600 High St. Newark, N. J.

ВИЛКС БЕРІ, ПА.

Окружні збори.

По довгій перерві зійшлися дня 25-го жовтня урядники місцевих відділів У. Н. Союзу на спільні наради. Збори отворив заступник головного предсідника, Григорій Герман, пригадавши присутнім, що якраз минає чотири роки від часу встановлення Окружного Комітету на Вилкс-Бері й околиці. Він порівняв біжучий рік неактивності з осягненнями Окружного Комітету в минулих роках. Союзний День, спорт, бенкети і часті збори мали значний вплив на організування нових членів, але цього року прибуток в членах показується недостаточним.

Присутні урядники висказувалися про стан відділів в урузі, а головню про відділову касу і хору запомогу. Піднесено факт, що в минулих роках при організуванні молодих членів відділи звільняли молоді від вкладки до відділової каси, з котрої виплачується тижневу хору запомогу. Це тепер відбивається відомо на відділовій господарці, бо маліє число членів, що платять до відділової каси і користують за запомоги хором. Стверджено, що запомога хо-

DEFENSE BONDS QUIZ

Q. What can I do to help my son who has just entered military service?

A. Your boy must be clothed, fed, and supplied with the latest equipment. This requires money. Buy a Defense Savings Bond and help the Government to equip your son.

Q. What is labor's attitude toward the Treasury's Defense Savings Program?

A. Strongly cooperative. The A. F. of L., the C.I.O., the Railroad Brotherhoods, and numerous other labor groups all over the country have endorsed the Program.

NOTE:—To buy Defense Bonds and Stamps, go to the nearest post office, bank, or savings and loan association; or write to the Treasurer of the United States, Washington, D. C. Also Stamps now are on sale at most retail stores.

РОСТЕ КАНАДІЙСЬКА АРМІЯ.

Два роки воєнних канадійських змагань дали доміні визначний дорібок у виді 400 тисяч армії, в тім 230 тисяч лінійних військ і 170 тисяч резерви; 250 воєнних кораблів і близько 90 летунських шкіл. Перед війною Канада мала 4,500 війська і 55 тисяч т. зв. міліції.

Чоловік, що не працює з любови до роботи, але лише задля гроша, правдоподібно не зробить ні гроша, ні не найде багато радості в життю.

рима є потрібна як для молодих так і для старших, бо безпека чигає на кожного, навіть коли він не працює в майнах. Тому рішено повести агітацію між молодими членами, щоб вони платили відділову вкладку і користали за запомоги хором.

Збори осудили проти-українську агітацію наших національних ворогів в Америці і постановили причинитися до побороування цієї агітації. Рішено закупити чотири примірники „Історії України” в англійській мові і роздати по однім примірнику до міської бібліотеки, до бібліотеки повітового суду, до бібліотеки сусіднього містечка Кінгстон і конгресменові Фленнері.

Збори рішили посилити організаційну працю на зиму. В тій цілі рішено скликати організаційні збори для всіх членів і не-членів. На ті збори рішено запросити головного секретаря У. Н. Союзу. День і час зборів будуть оголошені в „Свободі”.

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

ВІДСЛІДКУЄТЬСЯ В НЕДІЛЮ, 9. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 9, 1941) В ГАЛІ УКР. НАР. ДОМУ Fourth and Ward Streets CHESTER, PA.

Святочну промову виголосить Всеч. о. д-р В. Кляшницький. Також солю відслідкує пані А. Мельник з Філадельфії, Па., при аккомпаніменті пані Рибачок. Свято розпочнеться ПАНАХИДОЮ в год. 6, з відтак СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ в год. 7. вечером. На Свято запрошуються всі місцеві і позамісцеві гості.

ПІД УВАГУ ЧИТАЧАМ

Кілька тисяч читачів „Свободи” дістане число 256., з опізненням, бо підчас друкування цього числа зіпсулася друкарська преса, а направка забрала 12 годин праці.

Адміністрація „Свободи”.

ЗАХОДОМ ВІДДІЛУ 271. У. Н. СОЮЗУ В ЕЛМАЙРА, Н. Й.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

В НЕДІЛЮ, 9. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 9, 1941)

В У. Н. ДОМІ НА LACKAWANNA AVE., No. 1222, ELMIRA, N. Y.

Збори зачнуться точно в годині 2. пополудні.

Усі члени повинні обовязково прибути на ці збори, на яких буде промовляти в справах У. Н. Союзу організатор п. А. Маланчук.

За від. 271, УНС: В. Шабатура, секр.

ПОВІДОМЛЕННЯ

для урядників і членів відділів 129 з ГВАЙТСТОН, 160 з ДЖЕМЕЙКА і 200 з ОЗОН ПАРК, Н. Й., про

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

які відбудуться

В СУБОТУ, 8. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 8, 1941)

у годині 7. вечером

У ЛЬОКАЛІ С. МАЛАФІЯ, 90-14 — 95 AVE., OZONE PARK, N. Y.

На ці збори повинні прибути урядники й члени згаданих трьох відділів. Зокрема треба постаратися, щоб на зборах було присутню якнайбільше молоді, бо маємо в плані створити Союзну спортову дружину. До старших членів і до молоді будуть промовляти головний радний Е. Ляхович і організатор В. Загаєвич.

Заряд відділів 129, 160 і 200.

НЬО ЙОРК, Н. Й.

УВАГА! ВІДДІЛИ У. Н. СОЮЗУ МІСТА НЬО ЙОРК, БРОНКС, АСТОРІЯ І ОКОЛИЦЯ.

З важних причин річні збори Комітету Відділів У. Н. Союзу не відбулись, як було оголошено, 31. жовтня.

Тому проситься всіх урядників та делегатів від У. Н. С. прибути на РІЧНІ ЗБОРИ Комітету Союзних Відділів, котрі відбудуться в вівторок, 11. листопада, в год. 8. вечір, в церковній галі, ч. 28 1st 7. вул.

Проситься за присутність всіх урядників Союзних Відділів. На тих зборах вирішиться справа Союзного Дня літом 1942. р.

ЗА КОМІТЕТ СОЮЗНИХ ВІДДІЛІВ:

І. Гузар, голова М. Ликтей, секретар.

УВАГА! УКРАЇНЦІ ДЖЕРЗІ СІТІ І ОКОЛИЦІ! УВАГА! ВЕЛИКИЙ ОСІННІЙ БАЛЬ

урядкує

ТОВ. ДАРАХІВЩИНА, ВІД. 275. У. Н. С.

В СУБОТУ, 8. ЛИСТОПАДУ (NOV. 8, 1941)

В УКР. НАРОД. ДОМІ.

181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.

Початок у год. 8. вечір. Вступ 50 цт.

Тов. Дарахівщина запрошує всі українські братства, товариства, клуби, сестричтва й поодинокі гості. Всіх щиро вітаємо. На бали буде грати музика Петра Фелакі з Ньюарку, Н. Дж.

За добру забаву ручить — Комітет.

УВАГА! ДЛІ БОСТОН І ОКОЛИЦІ! УВАГА! ВІДДІЛ 238. УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

буде святкувати

ДВАЦЯТЬ-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ СВОГО ІСНУВАННЯ

В СУБОТУ, 8. ЛИСТОПАДУ 1941., в 10. годині рано в місцевій православної церкви Пресв. Тройці відправити Впр. о. В. Касків торжественну Службу Божу, на якій кожний член, візний від праці, повинен бути. По самого дня вечером у Бредфорда Готелю відбудеться ВЕЛИЧАВИЙ БЕНКЕТ, на якому будуть прийняти визначні американці і гол. предсідник У. Н. Союзу М. Мурашко. Рівнож представники У. Н. Союзу і представники інших Товариств зложать привіт від Тов. в Бостоні. Тостмастер на Бенкеті буде молодий наш громадянин Андрій Прухницький. По бенкеті БАЛЬ.

У НЕДІЛЮ, 9. ЛИСТОПАДУ, всі члени будуть на Службі Божій в параді. По Службі Божій о. В. Касків відправити панахиду за померлих членів. Пополудні в 3. годині точно, в церковній галі почнеться СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ при участі Союзного Хору „Українська Муза”. На концерт будуть промовляти: гол. предс. У. Н. Союзу, М. Мурашко; перші осудателі нашого відділу: Звіт з відділового життя дасть Н. Давискіба. Будуть декламувати старших і дітей. Перед концертом буде знята фотографія: з всіх членів нашого відділу, старших і дітей.

Просимо всіх громадян численно прибути. Гостей радо витати будемо. Вступ на концерт за відзнаками.

253.7 Ювілейний Комітет.

ПО ДОРОЗІ ДО МОСКВИ. Німецька світлина з російського фронту представляє відділ німецьких повзів при переїзді через місто Вязму, 125 миль на захід від Москви. Світлина дає поняття про воєнне знищення. Над містом висять хмари диму.

УВАГА! ДІТРОЙТ І ДІРБОРН! УВАГА! ЗАХОДАМИ ЧОТИРЬОХ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ, А САМЕ: 75, 175, 183 І 292

урядкується

ПЕРШИЙ ВЕЛИЧАВИЙ ОСІННІЙ БАЛЬ

В НЕДІЛЮ, 9. ЛИСТОПАДУ (Nov. 9, 1941)

В ГАЛІ УКР. НАР. ДОМУ, 4655 MARTIN І MICHIGAN.

Початок год. 4. пополудні Музика п. М. Рихлівського. Вступ тільки 25 цт.

Шановні Громадяни! Чотири відділи У. Н. Союзу при помочи громади здвинули Народний Дім, котрий є прикрасою міста та гордістю громади, але усі ви знаєте, що горішня сая невикінчена тай не буде нам усім на сором так стояти, бо чужинці лише головами покручуют, коли зобачуть сию галю невикінчену. Отже ми зачинаємо цим балем так званий „Драйв”, щоб здобути троха готівки на докінчення горішньої авдиторії. Тому то маємо честь просити все українське громадянство до численної участі і помочи викінчити горішню сая. Віримо, що Ви всі численно прибудете, за що вже згори українське Спаси Біг!

Комітет.

